

HEVES ÉS VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETES DIJ:

Egész évre . . . 8 kor. | Negyed évre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 " | Egyes szám 20 fillér.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DLUHOPOLSKY BERTALAN.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Heves és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetési és hirdetési díjak, valamint nyilttéri közlemények a „Heves és Vidéke” kiadóhivatalához címzendők.

A métely.

Irta: Dr. Dóczi Imre.

A szesz italok mértéktelen fogyasztása, különösen amennyiben a nép nagyobb tömegeiben érezteti hatását, sokat vizsgált probléma. A szesz italok mértéktelen élvezetének igen mélyreható befolyása van a népre és bár e jelenség megfigyelése szociológiai, egészségügyi szempontból felette érdekes és tanulságos, az alkoholizmussal, mint tudományos kérdéssel csak az utolsó évtizedben kezdtek foglalkozni. Az orvos, a jogász, a nemzetgazda és a statisztikus egyaránt kiveszi a munkából a maga részét, mindegyik igyekszik a kérdésnek őt érdeklő oldalát alapjában megismerni és így csupán idő kérdése, hogy az alkoholizmus tudományos rendszere fölépüljön és ennek nyomában meghátráljon a társadalmi előítélet és beköszöntsön a jobb belátás kora.

A magyarországi alkoholelles mozgalom történetében igen becses momentum, hogy a hazánk nagy szellemi újjászületését megelőző

időben akadt nem egy felvilágosodott férfiú, aki az alkoholizmus ellen nem ártallott szívvel-lélekkel sorompóba szállani. Nem mintha párhuzamot vonnánk azonkori és mostani arisztokratáink között, csupán azoknak az időknek a jellemzésére emeljük ki, hogy éppen olyan fenkölt ember, mint báró Wesselényi Miklós, harcolt tollal és szóval az alkoholizmus ellen. Természetesnek fogja tekinteni e vonást báró Wesselényiben mindenki, aki ismeri életrajzát.

Báró Wesselényi Miklós a 40-es években, amikor intra politicum et extra az volt a téma: paraszt maradjon-e a paraszt vagy nem, a szüz vállak és robot világában pálinkával és paraszttal mert foglalkozni és föl merte vetni azt a kérdést, hogy mért hagyjuk mi, urak, a posványban fetrengeni a magyar fajnak megbecsülendő elemét, a pórnépet? Szive elszorult annak a pusztításnak láttára, melyet a szesz italok élvezete okozott az amugy is nyomorgó jobbagyság soraiban és azzal a lépésével, mely e sorok tulajdoképpenni tárgya, felhasználta a gabona ak-

kori drágaságát nemes czélja elérésére: a szeszfőzés eltiltására vagy legalább korlátozására.

Az alábbiakban idézünk néhány kiemelendőbb passzust abból a vezérczikk - sorozatból, mely a Kossuth Lajos be nem vallott szerkesztésében megjelenő Hetilap 1847-iki évfolyamában jelent meg.

Napról-napra terjed s öregbedik világszerte a meggyőződés, miszerint nemünk szellemi, ugymint anyagis erkölcsi, ugymint testi jólétének nagyobb mételye s veszedelmesebb ellensége nincs a pálinkaitalnál. E veszély ellen szociális téren s uralkodások és hatóságok által is tétettek lépések, de korántsem annyi s korántsem oly erélylyel, mint a tárgy fontossága kíváná. . . Nem szólok most arról, hogy a pálinkaital az emberi nemet nemzedékről-nemzedékre nyavalyásabbá tévén — mennyire gyengít, fogyaszt, s aljasít; arról sem, hogy mennyire bűnre vezet annak māmora, s hogy mennyire fullasztja az emberi munkásságot, ipart és takarékoságot a jólét ezen főtényezőit, a korhelység fertőjébe. . . A pálinka-

A „Heves és Vidéke tárcája”.

A békó.

Irta: Kövér Ilma.

— Méltóságos asszonyom, Hervay titkár ur most jön föl a lépcsőn; jelentette csillogó szemekkel a befentes komorna.

Az apró asszonyka felszökött a zongora mellől, amilyen, mint a billentyűket sem ismerő gyermek, össze-vissza nyomkodta az elefántesont püszikákat.

Odafutott a belépő férfihez és rövid ujjú zömök kis kezével göresösen fogta meg az érkezett két karját.

— Tudod-e, hogy szeretlek? suttogta, mikor magukra maradtak.

A férfinak kissé megrándult a válla. Olyanféle mozdulat volt ez, mint mikor valaki egy rája tekergőzdő kigyó halálos öleléséből akarna menekülni.

— Tudod-e, hogy tudom, hogy Te már nem szeretsz, mer egy más ellopta tőlem a szivedet!

— De.....

— Ne próbálj hazudni. Nagyon becsületes vagy te előle hitványsághoz. Szived már azé a bájos fiatal leányé, akit feleségül akarsz venni. Ez az oka elhidegülésednek tőlem. Persze, tíz év előtt én is olyan, de még sokkal szebb voltam, mint az a másik.

— Kérem ne tegyen összehasonításokat. (Gúnyosan föl kacagott a szép asszony.)

— Vagyis a szerető ne merészkedjék összehasonlítani magát azzal, a ki most szent előttem! Szóval elhagyatás megváltás...? Ez egy kissé mégis sok volna! Ekkor a nyereséggel nem zárod le a könyvet, kedves barátom.

— Mellőzzük a seónákat. Szerettem önt egy 25 éves szív tiszta gerjedelmével és fel is ajánltam kezemet, de hát az ezredesi rang mégis előbbre való volt ön előtt, mint a törekvő de szerény kis fogalmazó. Azt mondta nem akar botrányt és a válás mindig ezzel jár. Szerettem örült szerelemmel és elfogadtam sorsomat. Förtelmes existencia volt az kerek tíz év óta. Most végre vágyom arra a boldogságra, a melyet emelt fővel élvezhetek. Vágyom a családi életre, miután tíz évig úgy éltem, mint a vadonban bujkáló gonosztevő, a ki még a saját árnyékától is retteg, mert üldözőjét véli benne!

— Oh, a családi boldogság, a mely elől alázattal ki kell térnem.

Ellőkte magától a részvételen férfit és a közeli pamlagra rogyva göresős zokogásba tört ki.

A szemrehányásokkal, a fenyegetésekkel szemben erősnak érezte magát Hervay László, de a könnyek megbénították. Szerelmének ugyan nyoma sem volt a hang-

jában, de olyan részvét csüngött ki abból, mint a legtisztább szivből eredt alamizsna:

— Lásd Éva, más ember el se jött volna hívó soraidra; nem jött volna, hogy őszintén számot adjon elhidegüléséről és minden kerülgetes nélkül azt mondja: „Ez a fonák viszony nem tarthat tovább. Végre én is otthont akarok magamnak teremteni, a helyett, hogy mint a gazdátlan eb, ott és attól fogadjam vagyis csenjem el a ráéhezett falatot, a hol épen alkalmam nyílik erre.

Soká beszélt még a szivéhez sziv nélkül.

Az asszony vegre megértette, hogy minden hiába való.

Jó negyed órai hallgatás következett.

László az aklaknál állt és tévetegen bámult ki a jégvirágokkal tarkított ablakon.

Oda künn is minden meg volt fagyva.

A kandallóban pattogott a tűz.

Az emberi raffinéria kijátszotta az elemeket. Itt benn olyan volt a légkör, mint az egyenlítő közvetlen közelében.

Mesterséges melegség. Megcsalták vele a természetet.

Olyan esőnd volt, amely alatt leginkább szóhoz jut a gondolat.

Utra kelt a visszaemlékezés s pár perc alatt végtelen tért futott be Éva elméjében. Annál a tételnél állt meg, hogy László még az összehasonlítást se tűri meg kettőjük között.

kórság nemünknek oly betegsége s ez ital annyi kárt okoz, miként óhajtandó s mint a fejlődő ész s erkölcsi érzet postulatuma reménylhető is azon idő, melyben a pálinkafőzés nem a gabona szükítés s ez által szükség előidézhetése céljából, hanem mivel ezen ital aljasít, nyomort terjeszt s bünt táplál, előbb terhes adó által kevesített s később annyira korlátoltatni fog, miszerint csak a gyárak s egyéb iparágak számára vegytanban, gyógyszerekhez, világításra, iparcikkek előállítására stb. szükséges szesz fog készítettetni.

Azonban míg a valódi műveltség s fejlődöttség ezen szép kora eljövendő, addig is bűn nélkül nem mulasztható kötelessége minden állománynak, betiltani a pálinkafőzést legalább akkor, midőn már annak előállítására is másként nem, mint nyomort terjesztve, történhetik.

Mindez kétségtelenné teszi, miszerint alig létezett s alig létezhet nagyobb oka s szüksége annak, hogy a pálinkafőzés betiltassék, mint éppen most. Már az is, hogy a testvérhonban nagy a fenyegető szükség, elég ok arra, hogy ne engedjünk köznépünk rontására s romlására pálinkát főzni.

Daczára annak, hogy e sorokban még nem nyilvánul meg az igazságnak az a mértéke, melyet az alkoholizmus kérdésével foglalkozó elmélet és gyakorlat, a tudomány és a statisztika egyesegyedül eredményre vezetőknek demonstrál, mégis igen becses történelmi emléke a magyar alkoholellenes mozgalomnak báró Weszelényi Miklós ez írása. A jobbágy-

ság felszabadítását, a jogok és kötelességekegyforma megosztását az alkotmányos rendet követelők felvilágosodott tábora tudatára jutott annak, hogy az elnyomott pórt aki a fennálló társadalmi rend nyomasztó terhe alatt a legtöbbet szenvedett, nemcsak a robot és dzsma szolgáltatástól kell felmenteni, hanem meg kell szabadítani a szesznek romboló, pusztító befolyása alól is. És csak büszkeséggel tölthet el bennünket az a tudat, hogy nálunk majdnem a külföldi mozgalommal egyideűleg karolták fel az antialkoholista eszméket. A röpiratoknak, hírlapi vitatkozásoknak kifogyhatatlansorra indult meg ez ügyben.

Az is említésre méltó és nevezetes tény e mozgalom során, hogy nem csak a mértékletességnek voltak szószólói, hanem buzgó apostolai támadtak a szesz italoktól való teljes tartózkodás eszméjének is.

E néhány adat világosan mutatja, hazánkban egy félszázaddal ezelőtt kiterjedt antialkoholista mozgalom volt és ki tudja, hogy az antialkoholizmus szempontjából nem állanánk-e mi is azon a fokon, melyen Amerika, és a Skandináv államok? De közbejött 1848 a maga dicsőséges és fenséges eseményeivel, melyek a nagy eszmék harezában háttérbe szorítottak minden más kérdést. Így a negyvenes évek alapvető munkálatai eredménytelenek maradtak, s nyomtalanul veszték el. De szolgáljanak ezek a maguk mivoltában követendő például mindenkinek, aki az alkoholizmus kérdésének helyes megítélésében előítélet vagy tévhit tart lekötve.

Mindent megölhetnek az asszony szívében, de a hiúság, az tán még a síron túl is elkíséri.

Fölugrott helyéből. Könnyeit már mind elsírta; panasza se volt több.

Odalépett az ablaknál álló férfihez. Ugy beszélt, hogy egy igét se vonhatott kétségbe amaz:

— Képes vagyok rá, hogy felfedezzek mindent az előtt a leány előtt. Ettől a szándékomtól csak az tántorit el, ha megígéred, hogy ezentul se változik köztünk semmi; legalább külsőleg. Feleségeddel együtt épp oly gyakori látogatója leszel hazánkban, mint eddig. Hervayné legjobb barátom lesz, mint te legjobb barátja vagy a férjemnek. Együtt járunk a színházakba, a társaságokba és időnk nagy részét együtt töltjük. Szóval semmi sem változik köztünk, legalább a világ előtt; különben Isten legyen tanúm rá, felfedezek mindent a hitvesed előtt. Így és nem másként.

Csöngetett.

— Készítse elő a fehér selyem blouset és mondja meg Jánosnak, hét órára legyen itt a kocsí az Operába megyünk. Velünk tart, Hervay?

Gépileg mondott igent.

Elment velük az operába. Együtt vacsorált az ezredesekkel az Angol király-

nőbe. Hazakisérte őket. Rendesen így szokott lenni.

Es lesz azután is, azzal a különbséggel, hogy ezután kibővül egy taggal a kis társaság. Azzal az ártatlan, tiszta teremtéssel, aki szűzies érintetlenségét viszi ama fődél alá, amely a férje szeretőjének a hajléka s aki a régi bűnök tanyája lesz második otthona.

Hát ez így nem az első eset és nem az utolsó.

Eh, legénykori bűnök!

A férfi multja a múlté!

Igy gondolkoznak azok, akik fölös számban viselik azt a békót, amit Hervayra vertek?

Tán ezeknek van igazuk és tán a mai Lorszellem hyperideálistának bélyegzi Hervayt, aki miután végig járta az est Golgotháját e pár sort vetette papírra a szeretett leány apjához ezímezve:

„Boesássanak meg, hogy nem veszek bucsut személyesen és csak e pár sorban mondok isten hozzádot hosszú időre. Egészségem helyreállítása céljából félévi szabadságot kérek és délvidékre utazom.

Szívélyes üdvözléssel
Hervay László.”

Mily nagy lépéssel haladhatna előre az alkoholizmus ellen indított mozgalomunk, ha főuraink, tudósaink és a nemzet többi kiváló férfiai közül akadnának vezető emberek, akik latba vetve tekintélyüket és befolyásukat, a társadalmi akciózt állami intézkedések provokálásával erősítenék meg! Bizunk benne, hogy a multak dicső példáin felbuzdulva, szilárd meggyőződéssel, bátor szívvel és lankadatlan erővel küzdve kitűzött célunkért, idők multán utat fog magának törni az a meggyőződés, hogy az alkoholizmus ellen harcolni annyi, mint az egész emberiség javáért harezolni!

HIREK.

— **Szinelőadás.** Mint a mult számunkban megírtuk, hogy a hevesi polg. ifjuság szinelőadással egybekötött táncmulatságot rendez e hó 23-ikán, azaz ma vasárnap. A meghívók már szétküldettek, úgy látszik nagy az érdeklődés az előadás iránt, mert már a jegyek meglehetősen szép számmal elkelték. Megis érdemlik a pártolást, már csak azért is, hogy iparkodnak haladni, tanulni, ami mindenestre a figyelmet, a pártolást megérdemli.

— **Szerencsétlenség a villanygyárban.** Pongrácz Gáspár 29 éves mezőkövesdi villanygyári szolgá f. hó 13-án este 11 órakor, amikor felváltotta a másik szolgát valahogy a dinamó géphez került és oly szerencsétlenül lökte el, hogy koponyacsont törést szenvedett és szörnyet halt.

— **Baleset.** Könnyenvégzetessé válható baleset történt esütörtökön Egerben Csókás István ügyvéd házában. A javító munkálatokat teljesítő ács gondatlansága folytán egy fejsze az ügyvéd nejének fejére zuhant és azon 3-4 cm. hosszú sebet ejtett. A dus haj és az azt tartó fésűk szerencsére annyira felfogták az ütés súlyát, hogy semmi komolyabb veszély nincs.

— **Eltörte a lábát.** Barna József 18 éves néma legény Tiszafüreden, e hó 15-én felment az udvarukon lévő ep. rúra, hogy arról epret rázzon. A fa az esőtől még nedves volt, mincké következtében Barna egy ágról oly szerencsétlenül esuzzott le, hogy job lábát bokában eltörte, ugyszintén az oldalán és hátán is súlyos sérüléseket szenvedett. Életben maradásában nem biznak.

— **Pályázat.** A kereskedelemügyi minster posta- és táviráda segédtisztekké való kiképzés végett növendékek felvételére pályázatot hirdet. Pályázhatnak 4 középiskolát végzett ifjak, kik a minden postahivatalnál megtudható feltételeknek megfelelnek. Felvételért ez év július hó 31-ig lehet folyamodni.

— **Tüzoltóünnep Tiszafüreden.** A június 23-án Tiszafüreden rendezendő tüzoltó versenyen alkalmi lap is megjelenik, mely — mint híret vettük — gróf Széchenyi Viktor országos tüzoltó szövetségi elnök-

nek, Majzik Viktornak a hevesvármegyei tűzoltó szövetség elnökének és Fülöp Zoltánnak a jubiláris tiszafüredi tűzoltó egyesület elnökének arcképeit is hozni fogja.

— **Előljárástunk figyelmébe.** A piaci kofák garázdálkodása még jobban megdrágítja piacunkat. A vidékről behozott élelmiszerek javarészt a fogyasztó közönség már csak a kofától veheti meg. Előljárástunk örökjék a fölött, hogy első sorban a fogyasztók vásárolhassanak s a kofák ne szedjék össze az élelmi cikkekkel a fogyasztó közönség elől,

— **Megfolytatta gyermekét.** A barbarizmusnak megint egy szomorú jelenségével állunk szemben. Bagi Anna, pélyi lakos múlt hó 20-ikán egy élő gyermeknek adott életet. Hogy szegyenét eltítkolja, hát megfojtotta az ártatlan teremtetést és elásta. De a kutya kikaparta és a szó szoros értelmében már csaknem megette, midőn végre fölismerték, hogy az emberi hulla maradványai. Így derült ki a titok. És a kegyetlen anyát e hó 16-ikán kísérték Hevesre, a járásbíróshoz, hol méltó büntetését várja.

— **Közyűlés.** A Hevesmegyei Gazdák Aratógép-Szövetkezete 1907. évi június hó 23-án délelőtt 10 órakor Gyöngyösön a Gazdasági Egyesület helyiségében rendes évi közgyűlést tart.

1513./tk. 907.

Hevesmegyei tkpénztárnak Czégel József elleni árverési ügyben.

Árverési hirdetmény.

Az egri kir. törvényszék keretébe tartozó hevesi kir. bíróság területén Átány községben fekvő s az átányi 895 sz. betétben, A. I. 1-19 rsz. a. Czégel József neje Tóth Éva nevével felvett s külterkü szántórétből s közös legelőből álló ingatlan 2945 árban valamint ugyanott A. II. 1-2 rsz. a ugyanannak nevével felvett s beltelki házról s kertből álló ingatlan 121 kor. kikiáltási árban a Hevesmegyei tkpénztár végrehajtató által a végrehajtást zsenvedő ellen 335 kor. végrehajtás alá ment tőke ennek és pedig 84 kor. után 1905. január 1-től, 84 kor. után 1905. július 1-től, 84 kor. után 1906. január 1-től, s 84 kor. után július 1 napjától jár 8 százalékos tőke kamatai és költsége 27 kor. 90 fill. ezennel megállapított jelenlegi árverés kerési s a még telmerülendő költségek behajtása céljából az **1907. évi július hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor** Átány község házában a fenti kikiáltási árban elővereztetni, esetleg a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az árverési szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzül a bírósági kiküldött kezéhez letenni.

A vételár 3 részletben ugymint 1/3-ada az árverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hó, 1/3-ada ugyanittól számított 2 hó hó, 1/3-ada szintén az árverés jogerőre emelkedésétől számított 3 hó alatt az árverés napjától jár 5%-tőli kamatokkal a hevesi kir. adóhivatalnál lesz befizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek alólikt kir. bíróság telekkönyvi hivatalánál és Heves község előljárástánál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Hevesen a kir. bíróság mint tkvi hatósággnál 1907. évi május hó 4-ik napján.
König, kir. albiró.

2063./tk
1907.

Hirdetmény.

Heves nagyközség tkvi betétei a tagsításnak megfelelően átalakítottak és 1891. évi XVI. t. cz. 12, 13 §§-ában felsorolt esetekben tulajdonjogi bekebelezések is fogantatottak. Ez azon felhívással tétetik közé;

hogy mindazok akik a telekkönyvi betétek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különbenben azok akik az átalakítás folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogukat, bármely irányban sértve vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket ezen telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1907. évi december hó 21-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen

meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után, az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik s a téves bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilván könyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat átadtak, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmindt másolatokat pótlólag benyujtanak az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Heves, 1907. június hó 7-én.

Nemcsik

kir. ítélő táblai bíró.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEKÉRT TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek**, úgyszintén **maratóárék (utó-mozdonyok) cséplési, vontatási és szántási eszközre** (a mozdony után akasztott egy ület)

Külön árjegyzékek mindenféle gazdasági gépekről

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

attal a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-tosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, éllimánok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Egy jó családból való fiu borbély tanoncúl felvétetik. Ezim a kiadóhivatalban.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJ-
MIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A Magyar kir. államvasutak gépgyárának vezér-
ügynöksége, Budapest

A HEVES ÉS VIDÉKE KIADÓHIVATALA

ADLER JÓZSEF könyvnyomdája
HEVESÉN.

Alapszabályok Zárszámadások Egyházi, községi És egyéb hivatalos ... Nyomtatványok Körlevelek Levélborítékok Számlák Levélfejek Falragaszok	<p>Elvállal és készít izléses kivitelben mindennemű NYOMTATVÁNYOKAT jutányos árak mellett. Vidéki rendelések pontosan teljesítenek.</p>	Béli és menyegzői ... Meghívók Eljegyzési Kártyák Étlapok Tánczrendek Névjegyek Gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése
---	--	---

Községi és ügyvédi nyomtatványok raktára.

Hirdetések a legjutányosabb árban vétetnek fel.